

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2307208306
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2307208306.16

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Horné Saliby, so sídlom Horné Saliby 871, IČO: 34 013 865, zastúpeného spoločnosťou: MAPLE & FISH, s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o vydanie nehnuteľností, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 6C/252/2007-666 zo dňa 11. apríla 2018 - vo výroku III. o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o náhrade trov konania **m e n í tak, že žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.**
- II. Žalovanému priznáva náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k parcele registra C č. 1971/21, orná pôda o výmere 6.771 m², vytvorenej geometrickým plánom č. 2111/15 pre katastrálne územie P. R., vytvoreným dňa 1.10.2015 Mgr. K. B., autorizačne overeným Ing. O. K. a úradne overeným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor pod č. 1269/15, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou zastavil konanie v časti o vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území P. R., obec P. R., okres Galanta, evidovaným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor, ako: - parcela registra C č. 1793/8, orná pôda o výmere 2.834 m², parcela vytvorená na základe geometrického plánu č. 38/2008, vyhotoveného dňa 10.7.2008 Ing. J. J., autorizovaného Ing. J. J., autorizovaným geodetom a kartografom dňa 10.7. 2008 a úradne overeného niekdajšou Správou katastra Galanta pod č. 861/2008, pre katastrálne územie P. R., - parcela registra C č. 1959, trvalý trávnatý porast o výmere 4.707 m², - parcela registra C č. 1960/1, orná pôda o výmere 71.281 m², - parcela registra C č. 1972/1, ostatné plochy o výmere 13.071 m², - parcela registra C č. 1972/32, orná pôda o výmere 13.750 m², - parcela registra C č. 1972/9, orná pôda o výmere 10.674 m², - parcela registra C č. 1972/28, orná pôda o výmere 1.035 m², - parcela registra C č. 1972/35, orná pôda o výmere 2.317 m², - parcela registra C č. 1972/42, orná pôda o výmere 5.134 m², - parcela registra C č. 1971/19, orná pôda o výmere 41.437 m², - parcela registra C č. 1971/20, orná pôda o výmere 16.408 m², - parcela registra C č. 1975, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1.867 m², parcely vytvorené geometrickým plánom č. 2111/15 pre katastrálne územie P. R., vyhotoveným dňa 1.10.2015 Mgr. K. B., autorizačne overeným Ing. O. K. a úradne overeným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor pod č. 1269/2015, - parcela registra C č. 2339/11, orná pôda o výmere 2.766 m², vedená na liste vlastníctva č. XXXX, - parcela registra C č. 2340/190, orná pôda o výmere 2.137 m², vedená na liste vlastníctva č. XXXX a treťou výrokovou vetou rozhodol, že žalobca má voči žalovanému právo na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Rozhodnutie v napadnutej časti náhrady trov konania odôvodnil právne odkazom na § 251 ods. 1, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP). Vecne argumentoval tým, že: „.....pokial' ide o nárok na náhradu trov konania, žalovaný žiadal, aby súd žalobcovi nepriznal trovy konania ani trovy právneho zastúpenia, pretože nemožno považovať žalobcu za stranu, ktorá bola v spore plne úspešná s poukazom na skutočnosť, že súd v časti konanie niekoľkokrát zastavil na základe procesného úkonu žalobcu. Uviedol, že z procesného hľadiska vo všeobecnosti platí, že ak žalobca zobral návrh niekoľkokrát čiastočne späť, žalobca zavinil zastavenie konania, a preto v tejto časti konania bol žalobca jednoznačne neúspešným účastníkom. Žalovaný ako povinná osoba nemá zodpovednosť za zavinenie, že tento stav, ktorý sa v tomto spore rieši, nastal v minulosti, pričom vydanie vlastníctva nehnuteľnosti je dané reštitučným zákonom. Navrhol, aby súd preskúmal, či v prejednávanej veci neexistujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti náhrady trov konania prihliadnuť. Uviedol, že k dôvodom hodným osobitného zreteľa v tomto v tomto spore je možné dospieť vo vzťahu k špecifickému druhu konania o navrátení vlastníctva cirkvám a náboženským obciam vyvolaného na základe zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučný nárok), ako aj v okolnostiach účastníkov (strany sporu sú napojené na rozpočet štátu). Žalobca vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania uviedol, že si riadne a včas uplatnil svoj nárok reštitučnou výzvou a nakoľko nedošlo k dobrovoľnému vydaniu nehnuteľností, uplatnil si svoj nárok žalobou na súde. Žalovaný v priebehu súdneho konania odmietal žalobcom uplatnený nárok, nemal záujem vec riešiť mimosúdnu dohodou a akékoľvek snahy o urovanie zlyhali práve pre jeho odmietavý postoj. Žalovaný k uzavretiu Dohody napokon pristúpil až po viac ako 9 rokoch trvania súdneho sporu. Vzhľadom na to, že zo strany žalobcu nešlo o svojvoľné alebo zjavné neúspešné uplatnenie a bránenie práva a žalobca preukázal splnenie všetkých podmienok, ktoré zákon č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam požaduje (čo uznal aj žalovaný, keď pristúpil k uzavretiu Dohody), žalobcovi prináleží právo na priznanie náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia, ktoré v konaní účelne vynaložil. Je nepochybné, že k vzniku týchto trov došlo v príčinnej súvislosti s konaním a postojom žalovaného. Ak by žalovaný dobrovoľne vydal a navrátil vlastnícke právo k nehnuteľnostiam skôr, k podaniu žaloby vôbec nemuselo dôjsť, prípadne mohli byť trovy konania podstatne nižšie.“.

3. Podľa súdu prvej inštancie ďalej: „V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Pokiaľ ide o spornú parcelu, ktorá zostala predmetom konania, je nepochybné, že žalobca mal v tejto časti plný úspech. Je pravdou, že žaloba bola od začatia konania viackrát čiastočne zobrať späť, a to podaniami doručenými súdu dňa 29.11.2007, 07.01.2008, 07.10.2008, 18.02.2009 a 23.01.2017. Pokiaľ ide o posledné čiastočné späťvzatie doručené súdu dňa 23.01.2017, je zrejmé, že žalobca nezavinil zastavenie konania, nakoľko k uzatvoreniu mimosúdnej dohody došlo pred späťvzatím žaloby zo strany žalobcu a žalobca práve z tohto dôvodu vzal svoju žalobu čiastočne späť. V tomto smere možno pričítať zavinenie žalovanému, ktorý až po niekoľko rokov trvajúcim spore uznal dôvodnosť nároku žalobcu. Čiastočné späťvzatie žaloby týkajúce sa dvoch parciel registra C parc. č. 2339/11, orná pôda o výmere 2766 m² a parc. č. 2340/190, orná pôda o výmere 2137 m², doručené súdu dňa 18.02.2009, bolo odôvodnené tým, že žalobca si svoje právo uplatnil aj v správnom konaní v zmysle § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z.z., v ktorom bol úspešný a na základe ktorého v priebehu súdneho konania došlo k zápisu vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania do katastra nehnuteľností záznamom. V tomto prípade nebolo možné zo strany súdu dospieť k záveru, že konanie bolo zastavené pre procesné zavinenie žalobcu, prípadne pre procesné zavinenie žalovaného. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nakoľko žalovaný jeho výzve na vydanie nehnuteľností nevyhovel. Skutočnosť, že žalobca sa svojho práva domáhal aj v správnom konaní, v ktorom bol úspešný, nemožno pričítať na ťarchu žiadnej zo strán sporu.

Ostatné čiastočné späťvzatia sa týkali zosúladenia identifikácie nehnuteľností podľa aktuálneho stavu v katastri nehnuteľností, resp. potreby vyhotovenia geometrických plánov, kde je potrebné zohľadniť i časovú tieseň a nemožnosť zhromaždiť všetky relevantné doklady pri podaní žaloby, teda zavinenie na zastavení konania nemožno taktiež pričítať žiadnej zo strán sporu. V tomto smere je potrebné zohľadniť aj zmysel a účel reštitučného zákona, ktorým je aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd spáchaných na majetku cirkvi a náboženských spoločností, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Vzhľadom k tomu pri jeho aplikácii je potrebné postupovať v súlade so zákonnými záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. V danom prípade sa podľa názoru súdu javí byť namieste v konaní úspešnému žalobcovi priznať plnú náhradu trov konania voči žalovanému s poukazom k vyššie uvedeným dôvodom čiastočných späťvzatí žaloby. Na druhej strane je však potrebné poukázať na skutočnosť, že žaloba bola bratá späť a spresňovaná (viackrát až na výzvu súdu), čo však bude zohľadnené pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania.“.

4. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že: „...v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov sa zaoberal aj možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP, teda, že vo výnimočných prípadoch nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania, resp. neuložiť povinnosť neúspešnej strane nahradiť trovy konania úspešnej strane. Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdom. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu SR z 08. 12. 2011, sp. zn. II. ÚS/563/2011). Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na náhradu, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Dôvody uvádzané žalovaným, ktoré podľa jeho názoru odôvodňujú aplikáciu § 257 CSP, a to druh konania o navrátení vlastníctva cirkvám a náboženským obciam vyvolaného na základe zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučný nárok), a okolnosti strán sporu (strany sporu sú napojené na rozpočet štátu) súd nepovažuje za dôvody hodné osobitného zreteľa. Okolnosti samotného prípadu nie sú samé o sebe dôvodom pre nepriznanie trov úspešnému účastníkovi a čo sa týka osobných, majetkových, zárobkových a iných pomerov strán konania, súd má za to, že žalovaný nepreukázal, že by jeho majetkové, zárobkové, prípadne iné pomery odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V zhode so žalobcom má súd za to, že bolo by v rozpore so samotným účelom reštitučného zákona, ak by oprávnenej osobe - žalobcovi, ktorý si riadne a včas uplatnil svoj nárok, preukázal v súdnom konaní splnenie všetkých podmienok, ktoré reštitučný zákon vyžaduje a bol v konaní úspešný, bolo odopreté právo na náhradu trov konania, ktoré účelne vynaložil v súvislosti s ochranou svojho práva v zmysle reštitučného zákona. Tým by došlo k vzniku ďalšej škody na strane oprávnenej osoby a k popretiu jej práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, ako aj pomery strán má súd za to, že dôvody uvádzané žalovaným, nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.“.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie len žalovaný a to výlučne do výroku o náhrade trov konania, navrhujúc zmenu rozsudku v tomto výroku tak, že žalobcovi voči nemu nárok na náhradu trov konania neprizná. Namietal predovšetkým to, že pri určovaní náhrady trov konania medzi

sporovými stranami súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že žalobca podal nesprávne žalobu na solidárne plnenie voči žalovaným 1 až 3, opakovane menil svoj žalobný petit, k špecifikácii predmetu žaloby oproti aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností pristúpil až v roku 2014. Súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že jeho námietky proti vydaniu časti pozemkov boli dôvodné, čo žalobca potvrdil viacerými čiastočnými späťvzatiami označenými ako spresnenie žaloby a súd priznal žalobcovi právo na plnú náhradu trov konania. Vzhľadom na uvádzané a s prihliadnutím na príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v žiadnom prípade nestotožňuje s právnym posúdením priznania nároku trov v uvedenom rozsahu žalobcovi z dôvodov, že súd prvej inštancie svojim postupom odňal účastníkom konania konať pred súdom, z dôvodu ktorého je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné v otázkach, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho prijal nesprávny názor. V pôvodnej žalobe zo dňa 25.4.2007 si žalobca uplatnil voči nemu právo na navrátenie vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam podľa príslušných pozemkovoknižných vložiek v katastrálnom území G. a P. R. bez príslušnej špecifikácie zohľadňujúcej existujúci právny stav a bez určenia výmery žalovaných nehnuteľností. Z pôvodne žalovaného rozsahu nehnuteľných vecí zostali predmetom konania len nehnuteľnosti špecifikované žalobcom, ktoré v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 161/2005 Z. z. a s poukazom na § 2 písm. b) zákona č. 221/2004 Z. z. možno považovať za nehnuteľné veci a boli špecifikované geometrickými plánmi. Súdu preto upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ak samotný žalobca dokázal až v roku 2014 jednoznačne identifikovať predmet žaloby, nemohol od neho spravodlivo požadovať, aby s ním uzatvoril dohodu o vydaní nehnuteľnosti nielen pred začatím konania, ako aj v priebehu konania. Hlavou príčinou nutnosti podania žaloby bola okolnosť, že žaloba bola podaná len z dôvodu zachovania žalobcovho práva. Táto okolnosť však nemôže byť na jeho ťarchu. Žalobca v priebehu celého súdneho konania t.j. od roku 2007 do roku 2014 zabezpečoval nevyhnutné podklady k uzatvoreniu dohody o vydaní nehnuteľnosti v súlade s reštitučnými a katastrálnymi zákonmi. Žalobca špecifikoval žalobný petit vo svojom návrhu na zmenu petitu žaloby zo dňa 12.9.2014 a súd uznesením na pojednávaní dňa 29.9.2014 pripustil túto zmenu. Následne bol vyzvaný žalobcom na uzatvorenie dohody e-mailovou poštou dňa 21.12.2015, keď bolo dohodnuté, že parcela C č. 1971/21 katastrálne územie P. R. nebude predmetom dohody a bol predložený geometrický plán 2111/15. Na základe uvedeného poukazuje na skutočnosť, že začatie konania nezavinil a ani nespôsobil prieťahy v konaní svojou činnosťou. Má potom za to, že zastavenie konania napadnutým rozsudkom v dôsledku uvádzaných procesných úkonov žalobcu podľa § 145 CSP bolo zavinené výlučne z dôvodov na jeho strane. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/173/2010, ako aj na rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/19/2010. Po citácii § 255 ods. 2 CSP odvolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie v dôsledku nerešpektovania procesnej situácie v tejto právnej veci, t.j. že konanie bolo viackrát v časti zastavené pre (žalovaným zavinené) späťvzatie žaloby žalobcom. Nesprávne rozhodol o trovách konania podľa zásady plného úspechu v spore vyplývajúcej z § 255 CSP. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku rozhodnutia žalobnej žiadosti a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Vo všeobecnosti teda platí, že ak mala strana vo veci úspech čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Vo vzťahu k určeniu pomeru úspechu oboch strán poukazuje na to, že aj pri komparácii rozsahu výmery nehnuteľností označených v pôvodnom žalobnom návrhu s rozsahom výmery nehnuteľností označených vo výroku rozsudku, možno s poukazom na citovanú judikatúru konštatovať, že žalobca mal vo veci len úspech čiastočný. Podľa jeho názoru nebráni použitie ustanovenia Civilného sporového poriadku podľa § 257 o výnimočnom nepriznaní náhrady trov konania súdom, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 8 ods. 1, 2 zákona č. 161/2005 Z. z. konanie súvisiace s vydaním nehnuteľných vecí podľa tohto zákona sa oslobodzuje od správnych poplatkov a súdnych poplatkov a úhradu nákladov spojených s prípadným zameraním vydaných nehnuteľností zabezpečí štát. Preto poukazuje na skutočnosť, že by nebolo v súlade s princípom spravodlivosti požadovať od neho, keďže zastupuje štát, ktorý už v zmysle citovaného uznesenia znášal náklady právnych zástupcov oprávnenej osoby súvisiace s uplatnením reštitučného nároku, znášala povinná osoba, t.j. on ako žalovaný, ktorý ich nezavinil, najmä ak vymáhanie reštitučného nároku súdnou cestou spôsobila oprávnená osoba, t.j. žalobca svojou nečinnosťou. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie predovšetkým nezohľadnil skutočnosť, že povinnosť nahradiť trovy konania bola uložená subjektu, ktorému zákon zveril nakladanie s pozemkami neznámych vlastníkov a štátu a zastupovanie týchto subjektov pred súdmi a inými orgánmi. Napokon odkázal odvolateľ i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/4/2010 ako aj na čl. 4 a nasl. Ústavy SR s tým, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho prijal nesprávny záver. Postup súdu prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP je nepreskúmateľný v otázke, či je alebo nie je možné aplikovať § 257 CSP.

6. Žalobca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zastúpenia, v ktorom vyjadrení poukázal na to, že v prvom rade nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že by uplatnil svoj nárok nesprávne, keď požadoval solidárne plnenie voči všetkým žalovaným. Podstata solidárneho záväzku spočívala v tom, že stačí, ak jeden zo solidárne zaviazaných povinnosť splní, čím sa oslobodzuje aj ostatný solidárne zaviazaný. Rovnako za relevantnú nepovažuje námietku, že spresnil žalobný petit až v roku 2014. Uvedená skutočnosť nespôsobuje, ani nemôže spôsobiť zánik jeho nároku ako úspešnej strany na náhradu trov konania. Tak súčasná právna úprava, ako aj predchádzajúca (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) pri náhrade trov konania rozlišujú iba zásadu úspechu a zásadu zavinenia na zastavení konania. Teda skutočnosť, že k spresneniu nehnuteľnosti došlo až v priebehu konania nespôsobuje zánik nároku na náhradu trov konania, ani nevylučuje oprávnenú osobu z tohto nároku. Žalovaného riadne a včas vyzval ako povinnú osobu na vydanie dotknutých nehnuteľností a na vrátenie vlastníctva k nim. Žalovaný tieto nehnuteľnosti dobrovoľne nevydal a preto nemal inú možnosť, než domáhať sa svojho práva žalobou na súde. Je zrejmé, že z jeho strany nešlo o zjavne neúspešné uplatnenie a bránenie svojho práva, čo napokon potvrdil aj sám súd, ktorý jeho žalobe vyhovel a rovnako aj žalovaný, ktorý mu dobrovoľne vydal časť žalovaných nehnuteľností. Zmieniť treba i to, že počas celej doby súdneho konania bol vlastníkom/správcom predmetných nehnuteľností žalovaný a nehnuteľnosti až do skončenia reštitučného konania ekonomicky využíval. V zmysle účelu Reštitučného zákona je prioritou kompenzovať krivdy spôsobené v minulosti oprávnenej osobe, preto v zmysle teologického výkladu musí mať nepochybne oprávnená osoba ako úspešná strana právo na náhradu trov konania. Tvrdenie žalovaného, že on nezapričinil začatie konania, ani zastavenie konania, tak neobstojí. Práve naopak k podaniu žaloby pristúpil z dôvodu neochoty žalovaného nielenže dobrovoľne vydá nehnuteľnosti, ale ani poskytnúť mu pomoc a podporu v tomto smere. Sám v priebehu konania musel vynakladať úsilie a nemalé finančné prostriedky nielen za účelom spresnenia petitu žaloby, ale aj na vyvrátenie neodôvodnených námietok žalovaného. V spore si uplatnil svoj reštitučný nárok k všetkému majetku, ktorého bol pôvodným vlastníkom a ktorý mu bol v období predchádzajúceho režimu protiprávne odňatý. Avšak vzhľadom na úpravu v reštitučnom zákone v časti definujúcej, ktoré pozemky je možné vydať, ako aj s prihliadnutím na to, že viaceré nehnuteľnosti zmenili svoju pôvodnú výmeru, druh pozemku, reálny stav a podobne, bol nútený pristúpiť k úprave žalobného petitu tak, aby tento zodpovedal aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností a zároveň, aby predmetom konania zostali už len tie pozemky, ktoré je možné vydať podľa Reštitučného zákona. Teda dôvodom pre čiastočné späťvzatie návrhu neboli dôvodné námietky žalovaného, ako to teraz tvrdí. Je zrejmé, že zistenia reálneho stavu nehnuteľností, zhotovením geometrických plánov a úprava žalobného petitu sú mimoriadne časovo a finančne náročné. S poukazom na uvedené skutočnosti bol objektívne schopný až v priebehu konania upraviť žalobný petit zodpovedajúcim spôsobom. Navyše trvá na rozdelení špecifikácie žalobného petitu a čiastočného späťvzatia žaloby, nakoľko nejde o totožné úkony a k spresňovaniu petitu dochádza často z objektívnych príčin, osobitne pri reštitučných konaniach, kde sú predmetom konania nehnuteľnosti, ktoré sa v čase menia a pri ktorých zisťovanie aktuálneho stavu stojí nemalé úsilie a o to väčšie v prípade neposkytnutej pomoci od samotného vlastníka/správcu nehnuteľností. Vo vzťahu k posúdeniu miery úspechu v konaní poukazuje na § 217 ods. 1 CSP ako i na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.5.2014 sp. zn. IV.ÚS 55/2014, podľa ktorého miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Je potom zrejmé, že v konaní mal úspech plný a teda mu prináležalo právo na náhradu trov konania. Jediný právny úkon späťvzatie žaloby (na ktoré by bolo možné aplikovať právnu úpravu) podľa Civilného sporového poriadku (§ 262 ods. 1 CSP) je úkon zo dňa 23.1.2017, ktorým bol návrh vzatý späť vo vzťahu k parcelám, ktoré žalovaný vydal dobrovoľne dohodu, pričom Okresný súd rozhodol správne, keď skonštatoval, že on nezavinil zastavenie konania, nakoľko k uzatvoreniu mimosúdnej dohody došlo pred späťvzatím žaloby z jeho strany a práve z tohto dôvodu zobral návrh späť (ods. 79 rozsudku). Nesúhlasí ani s tvrdeniami žalovaného o nutnosti aplikácie § 257 CSP. Tu odkazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 526/2010, ako i na nález II.ÚS 31/04 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 5/2006. Je pritom viac ako absurdné, že pri jeho nároku ako oprávnenej osoby na náhradu trov konania žalovaný požaduje, aby súd aplikoval uvedené zákonné ustanovenie s odvolaním sa na osobitný charakter konania. Avšak, keď sa v obdobných konaniach koná o nároku žalovaného na náhradu trov konania, požaduje priznať náhradu v plnom rozsahu, aj keď jeho nárok je prinajmenšom pochybný. Je preto názoru, že v tomto prípade neexistuje žiaden dôvod pre aplikáciu § 257 CSP a teda súd prvej inštancie postupoval správne, keď mu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Na základe predmetného odvolania podaného žalovaným, Krajský súd v Trnave preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, s potrebou rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania zmeniť tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva (uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 29. mája 2019 č. k. 25Co/150/2018-819).

8. Žalobca, majúc za to, že boli porušené jeho základné práva a slobody uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. mája 2019 č. k. 25Co/150/2018-819, doručil Ústavnému súdu Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť, ktorou sa domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie ním označených základných práv a slobôd napadnutým uznesením krajského súdu a súčasne žiadal napadnuté uznesenia krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadal o priznanie náhrady trov konania. Sťažovateľ, v procesnom postavení žalobcu, namietal, že krajský súd nesprávne vyhodnotil pomer jeho úspechu v konaní, mieru zavinenia strán konania na zastavení konania, procesné správanie strán konania v priebehu konania a ich vplyv na výsledok sporu, pričom použitým výkladom sa nedôvodne odklonil od zmyslu a účelu právnej úpravy v otázke náhrady trov konania. Súd tým poprel podstatu a význam predmetných ustanovení upravujúcich nárok úspešného účastníka na náhradu trov konania. Závery, z ktorých súd vychádzal, nielenže nezodpovedajú skutkovému a právnomu stavu, ale navyše diskriminujú osobu oprávnenú podľa Reštitučného zákona, ktorej nebola priznaná náhrada trov konania napriek tomu, že bola v konaní úspešná.

9. Ústavný súd Slovenskej republiky o podanej sťažnosti rozhodol Nálezom zo dňa 20. augusta 2020 č. k. IV. ÚS 122/2020-66 tak, že základné právo Rímskokatolíckej cirkvi, farnosti Horné Saliby podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25 Co 150/2018 z 29. mája 2019 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25 Co 150/2018 z 29. mája 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Trnave uložil povinnosť uhradiť trovy konania Rímskokatolíckej cirkvi, farnosti Horné Saliby v sume 415,51 Eur (slovom štyristopäťnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet jej právnej zástupkyne advokátskej kancelárie MAPLE & FISH s. r. o., Dunajská 15/A, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavnej sťažnosti Rímskokatolíckej cirkvi, farnosti Horné Saliby vo zvyšnej časti nevyhoveli.

10. V odôvodnení Nálezu Ústavný súd konštatuje, že v časti, ktorá ostala predmetom konania po dvoch späťvzatiach, mala sťažovateľka nesporne procesný úspech, keďže vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti jej bolo rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 252/2007 navrátené. V súvislosti s posúdením zavinenia zastavenia konania po prvom späťvzati sťažovateľky v roku 2009 vo vzťahu k dvom pozemkom, ku ktorým sa domohla vlastníctva v správnom konaní, poukazuje ústavný súd na judikovaný právny názor, podľa ktorého „zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by išlo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej“ [rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 5 MCdo 12/2008]. V prípade tohto čiastočného späťvzatia ústavný súd nepovažuje prijatý právny názor krajského súdu o zodpovednosti sťažovateľky za zastavenie konania za arbitrárny, pretože spojenie skutkových okolností s aplikovanými ustanoveniami právnej normy je ústavne udržateľné, náležite odôvodnené a rešpektuje koncepciu procesného zavinenia zastavenia konania.

11. Inak sa ústavnému súdu javí argumentácia krajského súdu pri posudzovaní zodpovednosti sťažovateľky za zastavenie konania po jej druhom čiastočnom späťvzati žaloby v roku 2017 z dôvodu, že došlo k mimosúdnej dohode sporových strán, čo sa týka väčšiny pozemkov, ktorých navrátenia vlastníctva sa sťažovateľka domáhala vo veci samej. Ústavnému súdu sa javí záver krajského súdu, že za čiastočné zastavenie konania nesú rovnakú procesnú zodpovednosť obe sporové strany, ako nelogický a presahujúci hranice koncepcie posudzovania procesného zavinenia pri zastavení konania. K čiastočnému späťvzatiu žaloby nesporne došlo až po tom, čo žalovaný uzavrel so sťažovateľkou mimosúdnu dohodu, na základe ktorej jej vydal sporné pozemky (až na jednu výnimku), teda k procesnému úkonu čiastočného späťvzatia žaloby došlo v priamom dôsledku správania žalovaného. Nemožno súhlasiť s názorom krajského súdu, že i sťažovateľka zavinila zastavenie konania tým, že neoznčila náležite sporné nehnuteľnosti, keďže k upresneniu petitu žaloby došlo niekoľko rokov pred tým, ako strany pristúpili k mimosúdnej dohode. Ústavný súd nespochybuje, že krajský súd mohol v posudzovanej právnej veci dospieť k potrebe aplikácie § 257 CSP v súvislosti s posudzovaním

zodpovednosti za čiastočné zastavenie konania, avšak v takom prípade mal povinnosť tento svoj záver jasne a zrozumiteľne odôvodniť, rešpektujúc právo sporovej strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, garantovaného sťažovateľke v rámci základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivý proces podľa dohovoru. Ústavný súd poukazuje na požiadavku ústavnej udržateľnosti posudzovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, pretože z nej nevyplýva, čo považoval krajský súd za dôvody osobitného zreteľa a aké výnimočné okolnosti ho viedli k aplikácii § 257 CSP. Krajský súd sa obmedzil na opísanie skutkových okolností čiastočného späťvzatia žaloby a uvedenie všeobecných zásad aplikácie ustanovenia § 257 CSP formulovaných právnou vedou a súdnou praxou. Napadnuté uznesenie považuje ústavný súd v tejto časti za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a svojvoľné, a zároveň v rozpore s požiadavkou zákonodarcu na reštriktívne uplatňovanie použitej právnej úpravy, keď v napadnutom uznesení explicitne uviedol, že k prijatému právnemu záveru dospel „širším výkladom cez aplikáciu § 257 CSP...“. Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že v okolnostiach posudzovanej veci má posúdenie zavinenia tohto v poradí druhého čiastočného zastavenia konania rozhodujúci význam pre určenie celkového úspechu či neúspechu strany v konaní, keďže sa týkalo prevažnej časti predmetu konania.

12. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že pri posudzovaní celkového úspechu strany v spore je potrebné vychádzať z výmery pozemkov, nie z ich počtu, a s odvolaním sa na judikatúru všeobecných súdov produkovanú ako sťažovateľkou, tak i krajským súdom, ústavný súd považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon zveruje najvyššiemu súdu.

13. Ústavný súd konštatoval, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania bude povinnosťou krajského súdu použiť relevantnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom a následne náležite jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 64/2010, IV. ÚS 100/2014), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a zrušením tohto uznesenia sa otvára priestor na to, aby sa krajský súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych práv sporových strán konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu).

15. K záverom Ústavného súdu SR z daného nálezu žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia podal písomne vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Po opísaní skutkového stavu sa vyjadril k spresneniu žalobného návrhu a posúdeniu zavinenia. Má za to, že záver Krajského súdu o spresňovaní petítov v priebehu konania a s tým súvisiace posúdenie miery zavinenia strán sporu na zastavení konania nie je správny. V žalobe zo dňa 25.4.2007 identifikoval nehnuteľnosti podľa označenia PK vložky, katastrálneho územia a parcelného čísla. Následne v súlade s výzvou okresného súdu pristúpil k spresneniu žalobného návrhu. Až po spresnení vykonanom v roku 2008 je možné považovať žalobný petít za ustálený a vykonateľný. Zároveň úkon zo dňa 6.10.2008 predstavoval len spresnenie predmetu konania tak, aby bol žalobný návrh vykonateľný a nešlo o klasické späťvzatie návrhu, za ktoré by mu bolo možné pričítať zavinenie. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/245/2017 - 367 zo dňa 19.12.2017, kde súd skonštatoval, že oprava vád podania, resp. špecifikácia žalobného petitu, nie je to isté, ako čiastočné späťvzatie žaloby, a že za úpravu žalobného petitu jeho špecifikáciou žalobca nenesie rovnakú zodpovednosť, ako za čiastočné späťvzatie žaloby, t.j. nevzniká mu v tejto súvislosti povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému, ako by to bolo v situácií, kedy by žalobca (bez dôvodu) vzal žalobu čiastočne späť a tieto dva inštitúty nemožno zamieňať. Pokiaľ ide o ďalšie spresnenie žalobného návrhu v roku 2009 (podaním zo dňa 17.2.2009), v rámci ktorého vzal návrh v časti 2 parciel (o výmere 4.903 m², naďalej predmet konania tvorili parcely o výmere 196.665

m2) späť, má za to, že ani uvedené mu nemožno klásť za vinu. Pri podaní žaloby vychádzal z jemu dostupných podkladov, žalobu podával v dobrej viere a až následne zistil, že tieto dve parcely zrejme neboli predmetom poštátnenia (pozn. aj napriek absencii zápisu v PK vložke mohlo ísť o reštitučný dôvod podľa § 3 písm. h) Reštitučného zákona) a dosiahol zapísanie vlastníctva vo svoj prospech záznamom. Svoj nárok si uplatnil najprv výzvou u žalovaného a následne žalobou na súde. Žalovaný mu ani na podklade výzvy ani po podaní žaloby neposkytol žiadnu pomoc a súčinnosť, hoci mu túto povinnosť ukladá Reštitučný zákon (§ 8 ods. 3 Reštitučného zákona). Ak by mu zo strany žalovaného bola poskytnutá pomoc, k podaniu žaloby nemuselo dôjsť, resp. mohol už v žalobe presne vymedziť žalobný návrh a predmetné dve parcely uplatniť v katastrálnom konaní bez nutnosti žiadať ich vydanie aj v tomto súdnom konaní, čo by viedlo ku skráteniu súdneho konania a tým aj k zníženiu nákladov na oboch stranách. Aj táto skutočnosť by mala byť zohľadnená pri posudzovaní zavinenia na čiastočnom späťvzatí žaloby, ktoré by nemalo byť kladené (len) na jeho ľarchu. Pokiaľ by krajský súd dospel k odlišnému záveru ohľadom zavinenia strán sporu na čiastočnom späťvzatí návrhu v roku 2009 uvádza, že o nároku žalovaného na náhradu trov konania (ktorý odmieta a popiera) možno uvažovať nanajvyš pri úkonoch vykonaných do 17.2.2009. Po tomto dátume už predmetom konania ostali len nehnuteľnosti, voči ktorým mal plný úspech, a preto je nepochybné, že za obdobie po 17.2.2009 mu patrí náhrada trov konania v celom rozsahu. Poukazuje aj na § 217 ods. 1, § 234 ods.2 CSP. Má za to, že predmetné ustanovenie sa nevzťahuje len na rozsudky vo veci samej, ale aj na uznesenia, vrátane uznesenia o náhrade trov konania. Poukázal tiež na nález ÚS SR zo dňa 23.5.2014 sp. zn. IV ÚS 55/2014-37, ktorý prekonáva uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/19/2010 a v ktorom Ústavný súd SR vyslovil právny názor: „Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritómeho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej.“. Nestotožňuje so záverom rrajského súdu, ktorý pri späťvzatí návrhu v roku 2017 vychádzal z rovnakého zavinenia oboch strán na tomto späťvzatí a následnom zastavení konania a dospel k záveru, že pomer úspechu oboch strán je rovnaký. Dôvodom pre čiastočné späťvzatie návrhu v roku 2017 bolo uzavretie dohody o vydaní, ktorou mu žalovaný dobrovoľne vydal takmer všetky nehnuteľnosti (s výnimkou parcely č. 1971/21, voči ktorej bola ale úspešný). Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že ak samotný žalobca dokázal až v roku 2014 jednoznačne identifikovať predmet žaloby, nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, že so žalobcom uzatvorí dohodu o vydaní nehnuteľností nielen pred začatím konania, ako aj v jeho priebehu. S týmto názorom sa nestotožňuje, nakoľko už v roku 2008 mohol žalovaný dobrovoľne mu vydať nehnuteľnosti, čo sa však nestalo, ale k ich vydaniu žalovaný pristúpil až v roku 2016. Za irelevantné (z hľadiska posúdenia miery úspechu strán) považuje spresnenie petitu v roku 2014, keďže išlo o spresnenie vyvolané objektívnou skutočnosťou - zápisom ROEP, ktorá nastala bez zavinenia žalobcu. Aj keď po zápise ROEP -u sa zmenila výmera žalovaných parciel zo 196.665 m2 na 188.452 m2 (teda rozdiel oproti roku 2009 bol 8.213 m2) nemožno na túto skutočnosť prihliadať v jeho neprospech, keďže v konaní o obnove evidencie pozemkov sa len spresnila výmera pozemkov oproti údajom v PK vložke a túto zmenu možno považovať len za nepatrnú. Žalovaný pristúpil k uzavretiu dohody o vydaní až po takmer 10 rokoch trvania sporu, pričom prekážkou skoršieho uzavretia dohody nebol žalobný petít, ten bol predsa jednoznačne špecifikovaný podaním zo dňa 6.10.2008. Žalovaný odmietal po celú dobu dobrovoľne vydať nehnuteľnosti a vznášal v konaní opakovane nedôvodné námietky (niektoré dokonca aj v čase, keď už o nich bolo rozhodnuté judikatúrou všeobecných súdov a ÚS SR, ktorú nedôvodné neakceptoval). K uzavretiu dohody pristúpil bez toho, aby sa akokoľvek zmenil skutkový či právny stav. Skutočnosť, že žalovaný odmietal dobrovoľne vydať nehnuteľnosti skôr nemôže byť na jeho ľarchu a v nijakom prípade uzavretie dohody o vydaní až v roku 2016 nemožno považovať za úspech oboch strán sporu. Žalovaný mu dobrovoľne vydal nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom sporu (s výnimkou parcely č. 1971/21), a teda sa správal v súlade s tým, čoho sa on v konaní domáhal, preto v súvislosti s vydaním nehnuteľností a následným späťvzatím návrhu nemožno hovoriť o žiadnom úspechu na strane žalovaného. V tejto súvislosti poukazuje na záver ÚS SR v náleze zo dňa 27.8.2020 č. k. II. ÚS 122/2020 - 66 (ods. 43). Vydanie nehnuteľností dohodou o vydaní v priebehu konania, ako aj následne vydanie parcely č. 1971/21 v dôsledku rozsudku, jednoznačne predstavuje jeho plný úspech, resp. procesné zavinenie zastavenia konania zo strany žalovaného, v dôsledku čoho mu prináleží nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

16. Žalobca sa v ďalšom vyjadril k posudzovaniu miery úspechu v tom smere, že podľa jeho právneho názoru a rozhodovacej praxe súdov je nevyhnutné dospieť k záveru o potrebe posudzovať mieru úspechu strán sporu podľa výmery parciel a nie ich počtu. Má za to, že nemožno dávať na jednu úroveň pozemok o výmere pár desiatok m2 s pozemkom o výmere niekoľko (desiatok) tisíc m2. Hodnota každého pozemku závisí od jeho výmery, druhu, bonity, umiestnenia, a preto z hľadiska posúdenia miery úspechu je nutné vychádzať z výmery pozemkov (t. j. z nejakej merateľnej veličiny pozemkov) a nie

ich počtu, ako by to bolo pri neoceniteľných nárokoch. Aj keď je pravdou, ako uviedol krajský súd v uznesení, že každá parcela by mohla byť predmetom samostatného konania, a ak by voči každej takejto parcele bol úspešný v týchto samostatných konaniach, náhrada trov konania by bola pri každej parcele iná, a to v závislosti od jej hodnoty, ktorá by bola ovplyvnená predovšetkým výmerou alebo cenou. Aj z tohto dôvodu nie je možné nazerať na každú parcelu ako na rovnocenný predmet konania, obdobne ako je to v prípade peňažných pohľadávok, kde by sa tiež pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nevychádzalo z počtu uplatnených peňažných pohľadávok, ale z ich hodnoty. Do pozornosti dal, že v obdobnej veci Krajský súd v Trnave vo svojom uznesení č. k. 10Co/33/2019-1396 zo dňa 24.2.2020 judikoval, že okresný súd neposkytol žiadny argumentačný základ pre svoj záver, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné vychádzať z pomeru počtu vydaných a nevydaných parciel (čo namietal ako žalobca) a nevysporiadal sa s ustálenou rozhodovacou praxou, ktorá vychádza z pomeru výmer vydaných a nevydaných parciel, pričom nijako neodôvodnil svoj odklon (bod 12, str. 29, ods. 3 uznesenia č. k. 10Co/33/2019-1396). Na preukázanie svojich tvrdení predložil súdu aj niektoré rozhodnutia slovenských súdov v reštitučných veciach, v ktorých súdy pri posudzovaní miery úspechu strán sporu vychádzali práve z výmer parciel. Konštatoval, že porovnaním výmer žalovaných a vydaných parciel je to práve žalobca, ktorému prináleží nárok na náhradu trov konania, a to v plnom rozsahu. Na uvedenom nič nemení ani späťvzatie návrhu v roku 2009, pri ktorom jedinom by sa mohlo hypoteticky uvažovať o nejakom zavinení na jeho strane. Avšak porovnaním pomeru úspechu strán sporu (počítaný podľa výmery parciel, t.j. 188.452 m² vydaných nehnuteľností vs. 4.903 m² späťvzatých nehnuteľností) vyplýva, že aj za obdobie do 17.2.2009 by náhrada trov konania prináležala jemu ako žalobcovi, keďže „úspech“ žalovaného je len v nepatrnej časti.

17. Záverom zdôraznil, že štát sa prijatím Reštitučného zákona snažil aspoň čiastočne kompenzovať škodu, ktorá oprávneným osobám vznikla následkom krivd a nepravostí spôsobených protiprávnym odňatím ich vlastníckeho práva v rozhodnom období. Zámerom zákonodarcu bolo zabezpečiť, aby oprávnené osoby nemuseli znášať dodatočné náklady spojené s uplatnením a bránením ich práva podľa Reštitučného zákona. Aj z tohto dôvodu je konanie podľa Reštitučného zákona oslobodené od súdnych a správnych poplatkov. Bolo by preto v rozpore aj so samotným účelom Reštitučného zákona, ak by oprávnenej osobe, ktorá si riadne a včas uplatnila svoj nárok, preukázala v súdnom konaní splnenie všetkých podmienok, ktoré Reštitučný zákon vyžaduje a bola v konaní úspešná, bolo odopreté právo na náhradu trov konania, ktoré účelne vynaložila v súvislosti s ochranou svojho práva v zmysle Reštitučného zákona.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), znova celú vec opätovne preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný pritom právnym názorom ústavného súdu (z jeho tzv. zrušujúceho rozhodnutia - nález) a dospel opätovne k záveru, že v danej veci sú splnené podmienky pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti o náhrade trov konania v zmysle § 388 CSP.

19. Z obsahu spisu bolo zistené, že predmetné konanie, ktorým sa žalobca domáhal voči žalovanému a tiež ďalším trom právny subjektom (Lesy SR, š.p., Obec P. R., Obec G. R.) spoločne a nerozdielne vydať a navrátiť mu vlastníctvo ku šesťdesiatim piatim nehnuteľnostiam, ktoré konkretizoval výlučne len podľa ich pôvodných zápisov v pozemkovoknižnej vložke (uviedenie čísla parciel a ich pôvodné vedenie v konkrétnej pozemkovoknižnej vložke), neidentifikoval ich v súlade s aktuálnym zápisom v katastri na listoch vlastníctva a to spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha, bolo začaté žalobou doručenou súdu dňa 25.4.2007. Žalovaný zareagoval na podanie žaloby vyjadrením zo dňa 22.6.2007 na výzvu súdu, ktorým namietal, že žalobcom určený petit formou solidárneho záväzku je nevykonateľný, dôvodom ktorej nevykonateľnosti je aj nepresná identifikácia nehnuteľností, ktorá nezodpovedá ich aktuálnemu označeniu v katastri nehnuteľností a pre absenciu identifikovateľnosti žiadaných parciel sa nedá posúdiť či spĺňajú požiadavku § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 161/2005 Z. z., t.j. či v súčasnosti tvoria poľnohospodársku pôdu. Po doručení predmetného vyjadrenia žalovaného žalobcovi, dňa 29.11.2007 žalobca v zastúpení advokátskou spoločnosťou upresnil žalobnú požiadavku tak, že výlučne už len žalovaného žiadal zaviazat' vydať a navrátiť mu tridsať nehnuteľností, ktoré identifikoval podľa ich pôvodného zápisu v pozemkovoknižnej vložke (t. j. uvedením čísla parciel, druhu, výmery a vedením v konkrétnej pozemkovoknižnej vložke), ako aj ich zápisom v príslušnom katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape, bez evidencie na liste vlastníctva ako špecifikované parcely (uvodením čísla parciel, druhu, výmery) s ich celkovým počtom sedemdesiat osem parciel a

to spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha. Zároveň žalobca požiadal súd o poskytnutie lehoty 180 dní alebo o prerušenie konania do dňa overenia geometrických plánov príslušnou správou katastra za účelom spresnenia žalobného návrhu, k čomu nemôže pristúpiť z objektívnych dôvodov, pretože pokiaľ by súd jeho podanie odmietol, hrozí mu zánik práva podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. Po doručení predmetného podania žalovanému, žalovaný dňa 14.12.2007 oznámil súdu, že pokiaľ sám žalobca nie je schopný identifikovať nehnuteľnosti, ktoré žiada vydať (i keď podľa žalobcu z objektívnych dôvodov), ani on sám nemohol so žalobcom v zákonnej lehote uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľností, t.j. jej neuzavretie nemožno pričítať len jemu. Dňa 8.1.2008 žalobca opätovne upresňoval žalobný petit spôsob aký mu predchádzal, opäť so žiadosťou o poskytnutie dlhšej lehoty na jeho ďalšiu konkretizáciu, s alternatívnym návrhom na prerušenie konania za týmto účelom. Súd prvej inštancie následne uznesením zo dňa 22.1.2008 zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania, ktoré uznesenie žalobca napadol odvolaním, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením zo dňa 10.6.2008 tak, že uznesenie o zamietnutí prerušenia konania potvrdil. Súd prvej inštancie tiež rozhodol uznesením zo dňa 22.1.2008 aj o zastavení konania voči žalovaným 2 až 3 a voči žalovanému zastavil konanie vo vzťahu k špecifikovaným štyridsiatim jedným parcelám, ktoré žalobca identifikoval podľa ich pôvodného zápisu v pozemkovoknižnej vložke, akceptujúc tak dispozičné právo žalobcu na čiastočné späťvzatie žaloby (či už voči žalovaným 2 až 3 celkovo alebo vo vzťahu žalovanému len ohľadne určitým parciel). Súd prvej inštancie výzvou zo dňa 7.7.2008, ako i výzvou vo forme uznesenia zo dňa 3.9.2008, vyzval žalobcu na odstránenie väd jeho žaloby, keďže jej petit je všeobecný, nejasný a nekonkrétny s uvedením akým spôsobom v ňom majú byť žiadané nehnuteľnosti na vydanie identifikované. Na výzvu súdu žalobca reagoval podaním zo dňa 7.10.2008, ktorým upresnil žalobnú požiadavku na základe geometrických plánov, ktoré boli medzičasom vyhotovené a to tak, že žiadal navrátiť dvadsať parciel vytvorených na základe konkrétnych geometrických plánov úradne overených príslušnou správou katastra. Súd prvej inštancie opätovne výzvou vo forme uznesenia zo dňa 16.10.2008 vyzval žalobcu na odstránenie väd jeho žaloby so zameraním sa na päť parciel, ktoré podľa jeho zistení nefigurujú v predložených geometrických plánoch. Žalobca nadväzne podaním doručeným súdu dňa 5.11.2008 opravil chyby v písaní v žalobnom petite. Po doručení posledných upresnení žalobného návrhu žalobcom žalovanému, tento podaním zo dňa 19.12.2008 oznámil, že nehnuteľnosti uvedené vo výzve na ich vydanie do 30.4.2006 dokázal identifikovať až 4.11.2008, čím žalobca listiny preukazujúce prechod nehnuteľností do vlastníctva štátu doplnil až ku svojmu podaniu zo dňa 6.10.2008. Žalobca ďalej podaním doručeným súdu dňa 18.2.2009 zobral návrh voči dvom nehnuteľnostiam späť, nakoľko si nárok voči nim uplatnil aj v správnom konaní v zmysle § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. a to úspešne a podaním zo dňa 23.2.2009 pri piatich parcelách opravil nesprávne uvedené označenie geometrického plánu. Dňa 30.3.2009 prvoinštančný súd predložil spis odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní pôvodného žalovaného 2 voči nepriznaniu mu náhrady trov konania voči žalobcovi, ktorý žalobu voči nemu zobral späť a po jeho vrátení konal ďalej len vo veci náhrady trov konania tohto žalovaného voči žalobcovi. Súd prvej inštancie začal konať vo veci samej voči žalovanému až v januári 2014 určením pojednávania na deň 23.3.2014, ktoré pojednávanie žiadal odročiť žalobca z dôvodu potreby žalobný petit znovu upresniť pre neaktuálnosť geometrického plánu a prípravy zmeny žalobného petitu a to najmenej na 60 dní. Vo veci boli určené ďalšie pojednávania a to na deň 9.6.2014, 29.9.2014, ktoré z totožného dôvodu žalobca žiadal opakovane odročiť a dňa 16.9.2014 doručil súdu návrh na zmenu žalobného petitu, keďže v rámci preverovania zistil, že v dôsledku zápisu rozhodnutia o obnove evidencie pozemkov (ROEP) nie je geometrický plán č. 40/2008 vykonateľný, nakoľko došlo k zmene o výmere niektorých parciel. Predmetný geometrický plán tak musel byť prepracovaný ale doposiaľ ho príslušný katastrálny úrad neoveril. I napriek tomu upresňuje žalobný petit v súlade s týmto prepracovaným plánom a žiada vydať a navrátiť jedenásť parciel ním špecifikovaných. Žalovaný sa k doručenému podaniu žalobcu vyjadril dňa 16.1.2015 tak, že nakoľko pre posúdenie splnenia podmienok § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., podľa ktorých sa vlastnícke právo vracia len k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a novovytvorené parcela č. 1975 je vedená ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba, je potrebné zistiť, či táto nehnuteľnosť ako i ostatné novovytvorené parcely reálne spĺňajú definíciu poľnohospodárskej pôdy podľa § 2 pís. b) zákona č. 220/2004 Z. z., navrhuje odročiť určené pojednávanie na deň 21.1.2015, ktorým dôvodom žiadosti o odročenie je aj príprava návrhu dohody o navrátení vlastníctva žalobcovi. Aj sám žalobca dňa 19.1.2015 požiadal o odročenie pojednávania. Následne súd určil pojednávanie na deň 22.4.2015, 14.9.2015, ktoré pojednávania žalobca žiadal odročiť z dôvodu prebiehajúcich rokovaní o mimosúdnej dohode so žalovaným, s vôľou oboch strán vec vyriešiť mimosúdne, s rešpektovaním interných predpisov žalovaného na schválenie dohody a následným katastrálnym konaním. Dňa 22.2.2016 žalobca oznámil súdu, že vzhľadom na schválenie geometrického plánu, ktorý bol príslušnou správou katastra schválený až 2.12.2015, a ktorý bol potrebný

pre účel uzavretia mimosúdnej dohody, medzi stranami následne došlo ku konsenzus ohľadne predmetu a rozsahu dohody s tým, že žalovaný pripravuje text dohody a po jej schválení a podpísaní sa prístupí k podaniu návrhu na jej vklad, požiadal o nevytyčovanie termínu pojednávania a poskytnutie stranám lehotu za účelom vykonania úkonov potrebných k dohode. Súd prvej inštancie ex offa uznesením zo dňa 8.2.2016 prerušil konanie do skončenia iného súdneho konania dôvodiac jeho obdobnosťou a tým v ňom riešenia otázky, ktorá môže mať význam i pre dané konanie, ktoré rozhodnutie napadli odvolaním obe procesné strany, žalobca zdôrazňujúc konsenzus ohľadne predmetu a rozsahu dohody o vydaní. I žalovaný v odvolaní poukázal na prípravu mimosúdnej dohody o vydaní nehnuteľností. Dňa 23.1.2017 žalobca doručil súdu čiastočné späťvzatie žaloby, s návrhom na zastavenie konania v časti, s tým že predmetom sporu zostala už len žalobná požiadavka na vydanie a navrátenie jednej parcely. Dôvodom späťvzatia žaloby sčasti (ohľadne 12 parciel vytvorených posledným geometrickým plánom zo dňa 1.1.2015 v prípade 11 z nich a jednej vytvorenej geometrickým plánom zo dňa 10.7.2008) bolo uzatvorenie dohody č. 02296/2016-PRZ-R60259/16.00 zo dňa 21.11.2016 o ich vydaní žalovaným, na základe ktorej dohody bol vykonaný dňa 19.12.2016 vklad vlastníckeho práva žalobcu k nim do príslušného katastra nehnuteľností. Súd prvej inštancie po vrátení mu veci z odvolacieho súdu dňa 21.8.2017, ktorý súd na odvolanie sporových strán zrušil napadnuté rozhodnutie o prerušení konania, určil vo veci pojednávanie na deň 12.3.2018, na ktorom sporové strany predniesli záverečné reči a súd na pojednávaní, ktoré určil za účelom vyhlásenia rozsudku dňa 11.4.2018 žalobe v zostávajúcej časti o vydanie jednej parcely vyhovel a konanie ohľadne ostatných parciel zastavil pre späťvzatie žaloby sčasti, rozhodol o náhrade trov konania, ktoré čiastkové rozhodnutie je predmetom prieskumu v tomto odvolacom konaní.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, byť pritom viazaný odvolacími dôvodmi žalovaného, či súd prvej inštancie preskúmaným uznesením správne a zákonným spôsobom rozhodol o náhrade trov konania, keď žalobcovi priznal voči žalovanému právo na plnú náhradu trov konania.

21. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

22. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

23. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

24. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným je treba rozhodnúť na základe posúdenia ich úspešnosti v spore, ktorú zásadu úspešnosti dopĺňa zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie, ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

27. Žalobca bol úspešný čo do priznania mu nároku na vydanie jednej z množstva ďalších žiadaných nehnuteľností, ohľadne ktorých ostatných, ktoré sa stali predmetom konania po mnohých opakovaných upresneniach žalobného petitu pre účely jeho vykonateľnosti žalobcom v priebehu konania (či už na výzvy súdu alebo na základe vlastnej iniciatívy žalobcu), opísané v odseku 19 tohto odôvodnenia, bolo konanie zastavené pre čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom.

28. Zásada úspechu vo veci je vyjadrená v cit. § 255 ods. 1 CSP. V tejto zásade sa premieta myšlienka, že ten, kto dôvodne bránil svoje subjektívne právo, alebo právom chránený záujem, by mal mať právo na náhradu trov konania, ktoré pri tejto procesnej činnosti účelne vynaložil proti procesnej strane,

ktorá do jeho právnej sféry bezdôvodne zasahovala. Právo úspešnej procesnej strane voči neúspešnej strane konania na náhradu trov vychádza zo základného štrukturálneho princípu, ktorý sa v civilnom sporovom procese uplatňuje, t.j. zo systému dvoch strán v kontradiktórnem postavení, v ktorého rámci strany vystupujú ako vzájomný odporcovia uplatňujúci v konaní protichodné záujmy. Úspech jednej procesnej strany je tak zároveň neúspechom jej procesného odporcu, pričom každá strana sa v medziach daných Civilným sporovým poriadkom snaží pomocou prostriedkov procesného útoku a obrany doceliť vlastného víťazstva a prehry protistrany. Ak je procesná strana úspešná, mala by jej protistrana nahradiť trovy, ktoré pritom účelne vynaložila, lebo by bolo v rozpore s ochrannou funkciou civilného práva procesného, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry strany spôsobené len tým, že bola nútená dôvodne hájiť svoje práva, do ktorých niekto iný nedôvodne zasahoval. Také poňatie civilného procesu by bolo v rozpore s požiadavkou plnej a efektívnej súdnej ochrany a teda aj v rozpore s čl. 46 Ústavy SR.

29. Uvedenú zásadu dopĺňa zásada zodpovednosti za zavinenie strany sporu, ktorej procesný úkon mal za následok zastavenie konania, ktorá je vyjadrená v § 256 ods. 1 CSP. Zavinenie v danom prípade je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie však podľa hmotného práva, lebo potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po zastavení konania súd neprípustne ďalej skúmal dôvodnosť uplatneného nároku. Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale z procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Ak žalobca zobral žalobu späť pre správanie sa žalovaného spočívajúceho v dobrovoľnom plnení žalovaným v priebehu konania, z procesného hľadiska platí, že žalovaný zaviniel zastavenie konania.

30. O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným je preto treba rozhodnúť na základe posúdenia ich úspešnosti v spore, ktorú zásadu úspešnosti dopĺňa zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie.

31. Pokiaľ ide o žiadosť na zastavenie konania pre čiastočné späťvzatie doručení súdu prvej inštancie dňa 18.2.2009 a aj následné čiastočné späťvzatie doručené súdu prvej inštancie dňa 23.1.2017, sú to práve tieto procesné úkony žalobcu, ktoré mali za následok čiastočné zastavenie konania napadnutým rozsudkom. Je tu ale ešte jedno uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 22.1.2008, ktorým konanie voči žalovanému čiastočne zastavil v časti požiadavky žalobcu na vydanie štyridsaťjeden parciel na základe čiastočného späťvzatia žaloby zo dňa 4.1.2008, s odôvodnením, že pri spracovaní žaloby nemal k dispozícii úplnú identifikáciu parciel a žalobu podával z opatrnosti a najmä dôvodu reálnej hrozby straty práva v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. Stalo sa tak vo fáze konania, pre ktorú bolo charakteristické opakované upresňovanie žalobného petitu žalobcom z dôvodu neurčitosti označenia žiadaných parciel, čo si podľa žalobcu vyžadovalo tiež zabezpečenie vyhotovenia geometrických plánov a ich overenie príslušnou správou katastra. Súd prvej inštancie ostatné podania žalobcu, i keď bolo pri ich označení uvedené, že okrem upresnenia žalobného petitu ide tiež aj o čiastočné späťvzatia, zrejme posúdil už len ako upresnenie žalobnej žiadosti, o týchto čiastočných späťvzatiach nerozhodoval. Za konečný žalobný návrh prvoinštančný súd potom považoval návrh na zmenu petitu žaloby zo dňa 12.9.2014, ktorú zmenu pripustil na pojednávaní dňa 29.9.2014, podľa ktorého návrhu žalobca žiadal vydať označených jedenásť parciel.

32. Odvolací súd i naďalej zastáva právny názor, že je to práve žalobca, ktorý nesie zodpovednosť za zavinenie, ktorého následkom bolo zastavenie konania na základe čiastočného späťvzatia podaním doručeným súdu dňa 18.2.2009. Zavinenie je totiž možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, lebo potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po zastavení konania súd neprípustne ďalej skúmal dôvodnosť uplatneného nároku. Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale z procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Nič na tom nemôže zmeniť ani tvrdený dôvod tohto čiastočného späťvzatie žaloby, dosiahnutie navrátenia pozemkov cez správne konanie, čomu skutočne nemožno prisúdiť zavinenie žalovaného. Bol to práve žalobca, ktorý inicioval dve súdne konania o totožných nehnuteľnostiach s rovnakým cieľom,

dosiahnuť ich vydanie. Ani Ústavný súd SR v náleze zo dňa 20. augusta 2020 č. k. IV. ÚS 122/2020-66 týkajúcom sa prejednávanej veci pre prípad daného čiastočného späťvzatia nepovažuje takto prijatý právny názor o zodpovednosti žalobcu za zastavenie konania za arbitrárny, pretože spojenie skutkových okolností s aplikovanými ustanoveniami právnej normy je ústavne udržateľné, náležité odôvodnené a rešpektuje koncepciu procesného zavinenia zastavenia konania, s odkazom na judikovaný právny názor, podľa ktorého „zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by išlo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 5 MCdo 12/2008).

33. V prípade čiastočného späťvzatia doručeného súdu prvej inštancie dňa 23.1.2017, ku ktorému došlo po pripustení zmeny žaloby dňa 29.9.2014, jeho dôvodom bolo podľa žalobcu uzatvorenie mimomosúdnej dohody sporových strán, podľa ktorej žalovaný na podklade tejto dohody uvedené nehnuteľnosti žalobcovi vydal. Žalobca popri uvedenom späťvzati žiadal zaviazať žalobcu na vydanie parcely, ktorá ale posledným žalobným petitom žiadaná nebola. Aj dohoda sporových strán zahŕňa dve parcely, ktoré neboli dovtedy predmetom sporu. Stalo sa tak zrejme preto, že pôvodne žiadaná parcela č. 1971 o výmere 65284 m², podľa žalobného návrhu po pripustenej zmene dňa 29.9.2014 bola neskôr geometrickým plánom rozčlenená na parcelu 1971/19, o výmere 41437m², 1971/20 o výmere 16408 m² a 1971/21 o výmere 6771 m², z ktorých posledná bola tá, ktorú žalobca žiadal a napadnutým rozsudkom mu aj bola vydaná, prvé dve sa stali súčasťou dohody (inak súčty rozlôh vzniknutých parciel úplne nekorešponujú s výmerou parcely pôvodnej). Na uvedenú nezrovnalosť prvoinštančný súd procesne nezareagoval.

34. Počas prevažnej doby vedenia tohto sporu bol práve žalobcovi ponechaný priestor na identifikáciu nehnuteľností, ktoré žiadal žalovaným vydať za účelom splnenia požiadavky určitosti žalobného petitu. Svedčia o tom nielen opakované upresňovania žaloby čo to predmetu žiadaného vydania v prvotnom štádiu konania, ale aj požiadavky žalobcu na poskytnutie dlhšej lehoty na konkretizáciu žalobného petitu, s alternatívnym návrhom na prerušenie konania za týmto účelom, s opakovanými žiadosťami žalobcu na odročenie pojednávania určených vo veci z dôvodu potreby žalobný petít znovu upresniť, či už pre neaktuálnosť geometrického plánu a prípravy zmeny žalobného petitu, alebo z dôvodu dôsledkov zápisu rozhodnutia o obnove evidencie pozemkov (ROEP), čím sa geometrický plán stal nevykonateľný s potrebou ho prepracovať, čo nakoniec i viedlo k pripusteniu zmeny žaloby súdom dňa 29.9.2014, či z dôvodu rokovaní so žalovaným o uzavretí mimosúdnej dohody, v rámci ktorého bolo žalovaným potrebné pre posúdenie splnenia podmienok § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., podľa ktorých sa vlastnícke právo vracia len k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a novovytvorené parcela č. 1975 bola vedená ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba, zistiť či táto nehnuteľnosť ako i ostatné novovytvorené parcely reálne spĺňajú definíciu poľnohospodárskej pôdy. Žalobca dňa 22.2.2016 oznámil súdu prvej inštancie schválenie geometrického plánu príslušnou správou katastra dňa 2.12.2015, ktorý geometrický plán bol potrebný pre účely uzavretia mimosúdnej dohody a jej zápisu do príslušného katastra nehnuteľností, s tým že medzi stranami následne došlo ku konsenzu ohľadne predmetu a rozsahu dohody, ktorú žalovaný začal pripravovať, preto žiada o nevytyčovanie termínu pojednávania a poskytnutie stranám lehotu za účelom vykonania úkonov potrebných k dohode. K uzatvoreniu Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam č. 02296/2016-PRZ-R60259/16.00 došlo medzi stranami sporu dňa 21.11.2016. Na základe tejto dohody bol dňa 19.12.2016 vykonaný vklad vlastníckeho práva žalobcu k vydaným nehnuteľnostiam do príslušného katastra nehnuteľností.

35. Pri čiastočnom späťvzati doručenom súdu prvej inštancie dňa 23.1.2017 (ods. 33) je podstata veci v posúdení otázky, ako postupovať tam, kde žalobca vezme žalobu späť preto, že so žalovaným uzavrel dohodu riešiacu ich spor, v danom prípade dohody o vydaní nehnuteľných vecí žalobou žiadaných od žalovaného. Konkrétne ide o to, či v takom prípade je potrebné vyjsť z toho, že späťvzatie zaviniť žalovaný, vychádzajúc z posudzovania zavinenia výlučne len z procesného hľadiska. Podľa odvolacieho súdu sa ale tento princíp nedá chápať rýdzo formálne a v odôvodnených prípadoch je možné vziať do úvahy aj širšie okolnosti veci. Práve daný prípad podľa odvolacieho súdu ukazuje, že téza (ktorú aplikoval aj súd prvej inštancie), podľa ktorej to, či bola späťvzatá žaloba podaná dôvodne, teda či zastavenie konania procesne zaviniť žalovaný, možno zistiť len z porovnania petitu žaloby a následného správania sa žalovaného, môže byť čírym formalizmom a v rozpore s princípmi spravodlivosti. V konkrétnom prípade - akým je i táto posudzovaná vec - môže byť potrebné prihliadať aj na okolnosti

vytvárania žalobného petitu, ako i podmienok za ktorých bolo možné pristúpiť k dohode ohľadne predmetu sporu a to za účelom eliminácie stavu, ktorý by bol v rozpore s princípmi spravodlivosti. Princíp procesného výsledku nemožno chápať formálne, pretože nielen určitosť žalobného petit, ale aj mimosporové okolnosti vyjadrujú, prečo sa žalobca žalovaného plnenia domáha, ako aj to, prečo žalovaný dovtedy neplnil dobrovoľne.

36. Dôvodnou preto bola kľúčová námietka z odvolania, podľa ktorej ak samotný žalobca dokázal až v roku 2014 jednoznačne identifikovať predmet žaloby, nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, že so žalobcom dovtedy uzatvorí dohodu o vydaní nehnuteľnosti, t. j. nielen pred začatím konania, ale aj v jeho priebehu. Hlavnou príčinou nutnosti podania žaloby bola okolnosť, že žaloba bola podaná len z dôvodu zachovania žalobcovho práva, ktorá okolnosť nemôže byť na ťarchu žalovaného.

37. Žalobca sa bránil uvedenej námietke tým, že vzhľadom na zákonnú úpravu (zákon č. 161/2005 Z. z.) definujúcu, ktoré pozemky je možné vydať, ako aj s prihliadnutím na to, že viaceré nehnuteľnosti zmenili svoju pôvodnú výmeru, druh, reálny stav a podobne, bol nútený pristúpiť k úpravám žalobného petitu tak, aby tento zodpovedal aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností a zároveň, aby predmetom konania ostali už len tie pozemky, ktoré je možné podľa zákona vydať. Žalovaný ako zástupca štátu mu pritom neposkytol potrebnú pomoc a súčinnosť, čo vníma ako rozpor s ustanovením § 8 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej Reštitučný zákon), svojimi námietkami tiež prispel k prieťahom v súdnom konaní, nárastu nákladov oboch strán a aktívne vyvíjal činnosť na zmarenie alebo aspoň oddialenie účelu Reštitučného zákona.

38. Obrana žalobcu nepochybne vykazuje logickú líniu, keď stavia na účele reštitučného zákonodarstva i na problémoch s identifikáciou dotknutých nehnuteľností, ktoré sa určite môžu prejaviť aj v rôznej kvalite žalobných návrhov, pokiaľ ide o ich určitosť. Odvolací súd však nemôže prehliadnuť skutočnosť, že žalobca na jednej strane žiada v jeho prospech zohľadniť objektívne ťažkosti s presnou identifikáciou sporných nehnuteľností, no na strane druhej neváha vytknúť žalovanému neochotu nedostatočne identifikované nehnuteľnosti vydať. Pritom vôbec neberie do úvahy i zodpovednosť žalovaného ako právnickej osoby zriadenej zákonom a plniacej úlohy vo verejnom záujme za adekvátnu a zákonodarcom očakávanú starostlivosť o pozemky, ktoré spravuje. Ak teda žalobca žiada vo svoj prospech zohľadniť ťažkosti s presnou identifikáciou nehnuteľností, potom sa javí ako spravodlivé rešpektovať maximálnu opatrnosť žalovaného pri poskytovaní súčinnosti v procese posudzovania uplatneného reštitučného nároku, ktorú žalobca hodnotí tak, že žalovaný mu v tomto smere neposkytol žiadnu pomoc či súčinnosť, hoci na to bol podľa Reštitučného zákona povinný.

39. Ak potom sám žalobca vo výzve na vydanie nehnuteľností, ktoré konkretizoval len všeobecne ako nehnuteľností, zapísané v PK vložkách, bez ich ďalšej identifikácie, brániac sa, že nemohol postupovať inak, vzhľadom na to, že v stanovenej prekluzívnej lehote ešte nemal vedomosť o tom, ku ktorým nehnuteľnostiam sa vzťahuje právo na navrátenie ich vlastníctva, javí sa ako logické zohľadniť, že ani žalovaný nemal možnosť uzavrieť so žalobcom dohodu o vydaní nehnuteľností skôr, t.j. nielen ešte pred začatím konania, než vôbec došlo zo strany samotného žalobcu k jednoznačnej identifikácii nehnuteľností, ktoré od žalovaného žiada vydať, v danom prípade za situácie, keď žalobca až po vyše siedmich rokoch od začatia konania podaním žaloby na súd dňa 25.4.2007, podaním doručeným súdu dňa 12.9.2014 v rámci žiadosti o pripustenie zmeny žalobného petitu vedel určitým spôsobom identifikovať nehnuteľnosti, ku ktorým žiadal prinavrátiť mu jeho vlastníctvo.

40. Žalobca pritom kladie žalovaného do polohy, ktorá má odôvodňovať priznanie mu voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Žalovaný sa zase bráni namietaním kvality žalobcových podaní pri uplatňovaní reštitučného nároku ako celku, t.j. ako pred podaním žaloby, tak aj v priebehu konania o nej, čo má svedčiť práve v jeho prospech pri rozhodovaní o náhrade trov tohto konania.

41. Podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu vnútorná pohnútka žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby nezabavuje procesnej zodpovednosti žalobcu na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatiu žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej aj žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 256 ods. 1 CSP <. (predtým § 146 ods. 2 OSP <.). Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne došiel aj k

záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (predtým § 150 OSP <.), t.j. nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 M Cdo 4/2010).

42. V danom prípade je možné odkázať i na právny názor z českého právneho prostredia (vyznačujúce sa takmer identickým konceptom rozhodovania o náhrade trov konania), podľa ktorého vo všeobecnosti platí, že náhradu trov sporného konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania - ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli - uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil alebo komu sa prihodila náhoda, ktorá ich vyvolala (súčasný § 256 CSP). V takýchto prípadoch nie je možné interpretovať použitý termín "zavinenia" v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom vzťahu príčinou je správanie sa procesnej strany (teda aj jej prejav vôle spočívajúci o späťvzati žaloby), eventuálne tiež náhoda, a dôsledkom je vznik trov druhej procesnej strany. Pre prípad vplyvu správania sa druhej strany na späťvzati žaloby je stanovená z tohto princípu výnimka v § 256 ods. 1 CSP. (pozri Ústavný súd ČR sp. zn. II. ÚS 563/01).

43. Vychádzajúc z uvedeného je odvolací súd názoru, že zavinenie na čiastočnom späťvzati žaloby doručenom súdu prvej inštancie dňa 23.1.2017 majú obe strany sporu. I keď žalovaný v rámci uzatvorenej dohody vydal žalobcovi nehnuteľnosti v dohode označené, k tomu aby takáto dohoda vôbec mohla byť uzatvorená sa v nezastupiteľnej miere musel aktívne podieľať i sám žalobca. Žalobca dokázal riadne identifikovať nehnuteľnosti, ktoré od žalovaného žiadal vydať až po vyše siedmych rokoch trvania sporu, z toho plynie, že dovtedy žalovaný nemohol pristúpiť k ich vydaniu (pokiaľ sám žalobca nevedel jasne definovať aké parcely žiada vydať, žalovaný nemal možnosť uzatvoriť so žalobcom dohodu o ich navrátení). Aj po riadnej identifikácii nehnuteľností žalobcom, bezprostrednému uzavretiu dohody o vydaní bránila tá skutočnosť, že niektoré novovytvorené parcely na základe geometrického plánu zadováženého žalobcom boli vedené ako zastavaný pozemok, z čoho vzišla potreba preveriť, či tieto nehnuteľnosti reálne spĺňajú definíciu poľnohospodárskej pôdy, len ktorá mohla byť podľa zákona predmetom vydania. Žalobca dňa 22.2.2016 oznámil súdu prvej inštancie schválenie geometrického plánu nevyhnutného k mimosúdnej dohode o vydaní nehnuteľností príslušnou správou katastra až dňa 2.12.2015, po čom bezprostredne nasledoval konsenzus sporových strán ohľadne predmetu a rozsahu dohody o vydaní, ktorú dohodu žalovaný podľa tvrdení samotného žalobcu aj začal pripravovať a k dohode došlo 21.11.2016. Uvedené správanie sa oboch procesných strán, nielen žalovaného, ako sa to snaží žalobca prezentovať, bolo príčinou dlhoročného trvania ich sporu a podkladom pre úspešné uzavretie Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam č. 02296/2016-PRZ-R60259/16.00 zo dňa 21.11.2016, na základe ktorej dohody bol dňa 19.12.2016 i vykonaný vklad vlastníckeho práva žalobcu k vydaným nehnuteľnostiam do príslušného katastra nehnuteľností, a tým potom i následkom trov konania strán sporu.

44. Podľa odvolacieho súdu je práve daný prípad tým, pri ktorom sa javí nielen zákonné ale aj najspravodlivejšie prisúdiť zavinenie na predmetnom čiastočnom späťvzati žaloby a tým i na zastavení konania vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam zo dňa 21.11.2016 rovnakou mierou oboch procesným stranám.

45. Vo vzťahu k ostatnému predmetu sporu odvolací súd už uzatvoril, že späťvzatie žaloby vo vzťahu k parcelám č. 2339/11 a č. 2340/190, katastrálne územie P. R., zapísané na LV č. XXXX zavinil žalobca (pozri vysvetlenie v ods. 32 odôvodnenia) a to sa považuje za jeho neúspech, oproti jeho úspechu vo vzťahu k parcele č. 1971/21, ktorá mu bola rozsudkom vydaná.

46. Pomer úspechu v konaní považoval odvolací súd za vhodné posudzovať cez počet parciel žiadaných a priznaných, a vo vzťahu ku späťvzatým parcelám cez posúdenie zavinenia späťvzatých parciel, nakoľko každú zo žiadaných parciel žalobca mohol uplatňovať samostatnou žalobou. Odvolací súd v danom prípade nepovažoval za vhodné určovať mieru úspechu podľa výmery pozemkov, ako to žiadal žalobca, nakoľko nie je možné bez ďalšieho povedať, že pozemok s väčšou výmerou má väčšiu cenu ako pozemok s výmerou menšou, pretože výmera pozemku nie je zďaleka jediným faktorom ovplyvňujúcim cenu pozemku. Zisťovanie ceny pozemkov, ktoré boli predmetom konania by vyžadovalo značné náklady, čím by sa trovy konania len navýšili. Napokon i vzhľadom na to, že vo vzťahu k prevažnej väčšine parciel bol ustálený vo vzťahu k náhradovej povinnosti neúspech oboch sporových strán (tých,

ktoré boli predmetom dohody o vydaní) a oceňovanie všetkých parciel by bolo i pre samotné procesné strany neekonomické, keďže pomer úspechu sa posudzuje vo vzťahu k celému predmetu konania, teda aj vo vzťahu parcelám, ktoré boli predmetom dohody (celkovo ide o dvanásť parciel z pätnástich), preto odvolací súd i naďalej zotrval na svojom doterajšom názore, že pre obe procesné strany a ustálenia ich celkového úspechu v spore je skutočne najoptimálnejšie a zároveň aj najspravodlivejšie vzhľadom na okolnosti daného prípadu, určovať mieru úspechu podľa počtu žiadanych nehnuteľností žalobcom na vydanie a vymožených, samozrejme pri zohľadňovaní miery zavinenia sporových strán na čiastočných späťvzatiach žaloby. Žalobca žiadal od žalovaného vydať 15 parciel, úspešný bol čo do jednej výrokom I. rozsudku priznanej parcele, vo vzťahu k 12 parcelám, ohľadne ktorých bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia vzhľadom na mimosúdnu dohodu strán, bol ustálený jeho neúspech, ako aj vo vzťahu k ďalším dvom parcelám, vo vzťahu ku ktorým zobral žalobu späť pre ich vymoženie v inom konaní (v konaní správnom, ktoré žalobca viedol paralelne). Žalovaný bol rovnako neúspešný vo vzťahu k 12 parcelám, ohľadne ktorých bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia vzhľadom na mimosúdnu dohodu strán, ako i vo vzťahu k zaviazaniu vydať žalobcovi jednu parcelu napadnutým rozsudkom, úspešný bol vo vzťahu k zastaveniu konania pre späťvzatie žaloby žalobcom ohľadne dvoch parciel, ktorých sa domohol v inom konaní. Úspech žalobcu v konaní je tak 1/15 a úspech žalovaného 3/15 a tým potom celkový úspech žalovaného 1/15 (t.j. 2/15 úspechu žalovaného mínus 1/15 úspechu žalobcu), v ktorom rozsahu žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania v zmysle cit. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP.

47. V zmysle § 380 ods. 1 <.CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný (kvantitatívnu stránkou odvolania). V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu odvolacím dôvodom neskúma odvolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nad rozsah, ktorý odvolateľ vymedzil v odvolaní uplatneným odvolacím dôvodom.

48. Žalovaný odvolacím návrhom, náhradu trov konania priznať nežiadal, navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania zmeniť tak, že žalobcovi proti nemu nárok na náhradu trov konania neprizná. I keď z predchádzajúce odôvodnenia vyplýva nárokovateľnosť žalovaného na čiastočnú náhradu trov konania, vychádzajúc z viazanosti odvolacím súdom dôvodmi a rozsahom odvolania, žalovaný nežiada priznať náhradu trov konania, žiada ju nepriznať protistrane, je súladné s procesnou právnou úpravou v danom prípade rozhodnúť tak, že žalovanému, i keď úspešnejšej strane sporu, nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

49. Odvolací súd vedený týmito úvahami potom žalovanému náhradu trov konania nepriznal cez zmenu napadnutého výroku o náhrade trov konania preskúmaného rozsudku podľa § 388 CSP.

50. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi (v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musel aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí a to tak, že žalobcovi odvolací súd priznal túto náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).